

De dames zijn van de winkel, de mannen doen de rest. Zo laat de taakverdeling op de Akkerhof in Vaals (Limburg) zich het best omschrijven. **Paul** (56) en **José Kremer-Deusings** (53), hun zoon **Armand** (29) en zijn vrouw **Hélène Kremer-Grooten** (27) werken fulltime op het akkerbouw- en vleesveebedrijf met boerderijwinkel. De planning is strak, de samenwerking harmonieus.



→ OUD

‘Samenwerken heeft echt meerwaarde’

Door Marije Wenneke

José: “Iedereen heeft zijn eigen taken op het bedrijf en moet zijn eigen zaken op orde houden. Ik doe de administratie en boekhouding van de winkel en de veestapel, Armand het mestverhaal, Paul de registratie van het spuiten en Hélène de bestellingen voor de winkel. Het moet ook wel op deze manier, niet iedereen kan alles bijhouden. Het nadeel kan zijn dat, als de één wat van een ander overneemt, hij niet precies weet hoe het in elkaar steekt. Gelukkig levert dat eigenlijk nooit problemen op.”

Paul: “De taakverdeling op het bedrijf is geleidelijk zo gegroeid. Ieder is de baas over zijn stukje, maar de grote beslissingen worden samen genomen. Het samenwerken op het bedrijf heeft beslist meerwaarde. We vullen elkaar goed aan. Zo kan de jeugd beter met machines en computers omgaan. Ik wil dat best leren, maar zij kunnen het gewoon beter.”

José: “Armand kijkt ook meer op de klok dan Paul. Dat heeft hij van mij. Paul kan niet zo goed plannen, dat is wel eens vervelend voor ons. Als hij op de akker bezig is, maakt hij eerst het werk af. Dan pas komt hij eten.”

Paul: “Voor mij is dat helemaal niet vervelend. Ik heb geen horloge en geen mobiel. Ik laat me niet gek maken.”

Oogje dichtdoen

José: “Wij werken heel graag op het bedrijf, maar we hebben

onze jaren gehad. Paul en ik hoeven geen bedrijf meer op te bouwen. Armand en Hélène zijn de toekomst.”

Paul: “Als zij ideeën hebben voor het bedrijf, staan wij daar eigenlijk altijd achter.”

José: “Wij moeten wel eens een oogje dichtdoen, zij moeten wel eens een oogje dichtdoen. Zo gaat dat als je samenwerkt. Het is belangrijk om wrijving te voorkomen. Ik heb vroeger in dezelfde situatie gezeten als Hélène. Ik kwam ook bij mijn man en schoonouders in het bedrijf. Als dat misloopt, is Armand er de dupe van. Dat is niet de bedoeling. Gelukkig gaat het allemaal goed.”

Paul: “We werken harmonieus samen. Het loopt. Het is mooi dat het bedrijf wordt voortgezet. De boerderij is samengesteld uit de bedrijven van mijn ouders en José’s ouders. Beide opa’s zouden trots zijn geweest als ze dit nog hadden kunnen meemaken.”

Klanten, koeien, land

Armand: “Na de MAS had ik geen zin om door te leren of buitenshuis te gaan werken. Voorheen hadden we melkkoeien op het bedrijf. Toen ik van school kwam was al het quotum verleend. Ik ben toen weer zo koeien gaan melken. Dat heb ik zes jaar lang, tot 2006, gedaan. We hebben er goed aan verdiend. Voor de toekomst zouden we echter fors hebben moeten investeren, terwijl we ook verder wilden met de

‘Mooi dat we van alles mogen proberen’



FOTO'S MARIE WENNEKE

NIEUW

akkerbouwtak. We stopten met melken en dekten de melkkoaien met vleesveestieren.”

Hélène: “Ik werkte voorheen nog buiten de deur, maar wilde altijd al graag op de boerderij meewerken. Sinds anderhalf jaar hebben Armand en ik een kindje, Adam. Sindsdien ben ik fulltime op het bedrijf. We hebben een strakke planning. Ik haal ’s morgens vroeg de groenten bij de groothandel, Armand past op. Als ik terugkom, gaat hij groenten en fruit halen bij boeren in de regio en brengt hij bestellingen rond in de buurt. Ik sta tot één uur in de winkel, dan past José op Adam. ’s Middags staat José in de winkel en ben ik bij de kleine. Armand en ik eten om half vijf, Paul en José om vijf uur. Daarna doet José de administratie en ruim ik de winkel uit.”

Armand: “Ik sta elke ochtend tot elf uur in dienst van de winkel. Daarna gaan pa en ik naar achter, het land op en naar het vee. Dat vind ik toch het mooist. Als ik bestellingen aan het rondbrengen ben, voel ik me geen boer. Daar heb ik niet voor geleerd op school. Toch is ons motto: eerst de klanten, dan de koeien en dan het land. We willen geen nee verkopen aan onze klanten.”

Circus Kremer

Hélène: “Toen ik hier kwam wonen, was dat best een cultuurschok. Alles kon en altijd mensen over de vloer. Welkom in circus Kremer, zei ik dan. Nu lijkt alles strak geregeld, maar

hebben we nog wel eens het gevoel dat we achter de feiten aan hollen. Dat komt door de winkel, daar gebeuren altijd onvoorziene dingen.”

Armand: “Het bedrijf is niet groot, maar wel fors gegroeid en veranderd. Daarom moeten we wel volgens een strakke planning werken. Mijn vader heeft daar moeite mee, die is niet zo planmatig. En dat terwijl hij wel de langste dagen maakt. Van ’s morgens zes tot ’s avonds elf uur.”

Hélène: “Armand lijkt op zijn vader, maar is wel beter gaan plannen. Vooral sinds Adam er is.”

Armand: “Mooi van mijn ouders vind ik dat je alles mag proberen. Ik heb een paar jaar gemolken en dat vonden ze prima. Toen ik daarmee stopte was het ook goed.”

Hélène: “Natuurlijk is er wel eens een meningsverschil, maar dat wordt meteen uitgesproken. Dat moet ook wel, je kunt natuurlijk niet chagrijnig in de winkel gaan staan.”

Armand: “We merken wel dat mijn ouders zich iets meer terugtrekken. Het aan ons overlaten waar het naartoe gaat met het bedrijf.”

Hélène: “Dat moet ook wel, we willen vol gas vooruit en staan heel erg open voor vernieuwing.”

Armand: “Het streven is en blijft om, naast de boerderijwinkel, een agrarisch bedrijf te runnen waarbij alle takken in dienst staan van elkaar.”

Bedrijfsgegevens

De Akkerhof, gemengd bedrijf met akkerbouw, vleesvee en boerderijwinkel in Vaals. 63 ha met aardappels, maïs, bieten, granen en grassen 45 stuks vleesvee boerderijwinkel